

ذخیره امید در دمای زیر صفر

گزارشی درباره فریز جنین که یکی از روش های درمان ناباروری است و هزینه های آن در ایران کمتر از سایر کشورهاست

گزارش روز

فریبا شهبازی

شادی را می توان در چهره اش دید. چشمانش برق می زند. آن قدر شور و شوق دارد که زمان انتظار در مطب، خسته اش نکرده است. بعد سیزده سال دواودکتر بالاخره جواب آزمایش مثبت شده است و جنینی دارد در وجودش رشد می کند که قرار است او را مادر خطاب کند. اولین بار که اصطلاح «فریز جنین» را شنید، برایش عجیب بود ولی حالا که خودش دارد از آن استفاده می کند، به دیگران هم توصیه اش می کند. فریز جنین یکی از روش های درمان ناباروری است که بیش از ۱۰ سال است در ایران به کار گرفته می شود و در سال های اخیر بر تعداد متقاضیان آن افزوده شده است. این روش همچنین نورامیدی است برای افرادی که در سنین باروری به خاطر مشکلات مالی، شغلی، تحصیلی، بیماری های جسمی و... امکان بچه دار شدن ندارند اما می خواهند این فرصت را حفظ و در زمان دلخواه از آن استفاده کنند. حضور در مراکزی که فریز جنین را انجام می دهند، حاکی از آن است که با این روش، زوج های بسیاری لذت والد شدن را چشیده اند و بعد از تولد اولین فرزند، در دوره های دلخواه بعدی، تولد فرزند دوم و سوم و... را جشن گرفته اند.

روایت تجربه های زیسته

است. همان موقع تعدادی از جنین ها را فریز کرده است و اکنون فرزند دومش که یک جنین هشت هفته ای است، دارد در وجودش رشد می کند. او می خواهد در سال های آینده برای لانه گزینی و تولد باقی جنین هایش هم اقدام کند تا بچه هایش خواهر و برادرهای بیشتری داشته باشند. خودش می گوید: من کلی دوا و دکتر کردم، حتی پیش دعانویس رفتم، ولی فایده نداشت. از وقتی با این روش موفق به بارداری شده ام، آن راه تمام کسانی که مثل خودم مشکل ناباروری دارند، توصیه می کنم. حتی شنیده بودم مراحل خیلی سخت و دردآور است اما آن طوره ها هم نبود و اکنون به دیگران می گویم که نترسند و امیدوارانه مراحل درمانشان را طی کنند.

سال ها به پزشکان بسیاری مراجعه کردم، ولی فایده نداشت. وقتی این روش را به من معرفی کردند، با ناامیدی اقدام کردم اما در کمال ناباوری، جواب آزمایش مثبت شد و اکنون یک جنین دوقلوی هفت هفته ای دارم. او تعریف می کند: وقتی فهمیدم باردار هستم، از خوشحالی فقط گریه می کردم. نمی دانم چطور بعضی ها می توانند باردار شوند و می گویند نمی خواهیم. این نعمتی است که فقط افرادی که از آن محروم هستند، درکش می کنند. خدا را شکر می کنم که اکنون دارم بچه دار می شوم. مریم خانم، مراجعه کننده دیگر این مرکز است. او پس از ازدواج تا هفت سال نمی توانسته است باردار شود و با روش آی اف، اولین فرزندش سه سال پیش متولد شده

در روش فریز جنین برای زوج هایی که مشکل ناباروری دارند و روش درمانشان آی وی اف است، در آزمایشگاه، اسپرم و تخمک بارور شده را لقاح می دهند، تعداد مورد نیاز را برای بارداری همان زمان، استفاده و باقی آن را فریز می کنند تا سال های بعدی، هر وقت زوج ها تمایل داشته باشند، جنین را در رحم مادر بگذارند و مراحل رشد و تولدش را طی کند. وارد یکی از مراکزی می شویم که به طور تخصصی فریز جنین را انجام می دهد. شلوغ تر از آن چیزی است که تصور می کردیم. بسیاری از مراجعان این مرکز، کسانی هستند که سال هاست عمرشان را در حسرت داشتن فرزند طی کرده اند. زینب خانم، سی و سه ساله است و بعد از سیزده سال زندگی مشترک، باردار شده است. او می گوید: در این

جنین های فریز شده در این تانک ها نگهداری می شوند

از فریز تا اهدای جنین

اهدای جنین چقدر رواج دارد و برای چه گروهی مناسب است؟

این روش به خصوص برای آقایانی که به هیچ روشی امکان بچه دار شدن ندارند و تعدادشان هم کم نیست، بسیار مفید است. آن ها می توانند از جنین فریز شده اهدایی استفاده کنند و جنین در رحم همسر خودشان رشد کند، ولی با وجود اینکه مراجع شرعی و قانونی این راه را تأیید کرده اند، هنوز با مشکلات فرهنگی در مسیر آن مواجه هستیم.

میزان آشنایی مردم با فریز جنین چقدر است؟

به لطف فضای مجازی، این آشنایی زیاد است و حتی از روستاها و شهرهای دوردست، مراجعه کنندگانی داریم که تقاضای این روش را مطرح می کنند. بسیاری از کسانی که برای فریز جنین اقدام می کنند، مشکل نازایی ندارند، بلکه به خاطر نداشتن کار مناسب با مسکن و... بچه دار شدن را به تعویق می اندازند. در مقابل گروه قبلی، متأسفانه افرادی هستند که جزو قشر تحصیل کرده و مرفه جامعه اند اما چون قصد مهاجرت دارند، نمی خواهند در ایران بچه دار شوند. این افرادی آیند فریز جنین را انجام می دهند و بعد که مهاجرت کردند، از کشور مقصد، به ایران می آیند، خانواده شان را می بینند و جنین فریز شده را در رحم مادر لانه گزینی می کنند و به کشور مقصد می روند. بعد هم فرزندی دارند که تبعه آن کشور است.

هزینه های درمان ناباروری در کشور ما در مقایسه با سایر کشورها چگونه است؟

هزینه های درمان ناباروری و فریز جنین در کشورهای اروپایی با حتی کشورهای مجاور ما، بسیار بیشتر از ایران است. از طرفی مهاجران می دانند که در سال های اولیه مهاجرت، از خدمات بیمه ای برخوردار نیستند. این ها با استفاده از خدمات بیمه ای داخل ایران، فرزندی دارند که در کشور دیگر به دنیا می آید. ما اکنون با جوانانی روبه رو هستیم که در این کشور رشد کرده اند و حالا که زمان بهره وری جامعه از آن هاست، مهاجرت می کنند و حتی فرزندشان هم متعلق به کشور دیگری می شود. من به عنوان پزشک از این جوانان می خواهم در ایران بمانند و بچه دار شوند اما در حد توصیه و نصیحت است و بیشتر از این، از دستم بر نمی آید اما مسئولان ما باید این رایک رنگ خطر جدی تلقی کنند و سیاست گذاری ها را به سمتی ببرند که جوان ما در کشور خودش، سطحی از رفاه، آرامش و ثبات را داشته باشد که حاضر به زندگی کردن در کشور غریب نباشد. کشور ما در کنار هزینه کردن در مسائلی مانند تبلیغ برای فرزندآوری، باید اقدامات اشتغال زایی، امیدآفرینی و حمایت از خانواده را انجام دهد؛ چرا که اگر این نور امید فراهم باشد، خود به خود جوانان به فرزندآوری تمایل پیدا خواهند کرد.

سراغ دکتر مهناز منصوری که مؤسس و مسئول فنی یکی از مراکز تخصصی فریز جنین در مشهد است، می رویم تا درباره این موضوع برایمان توضیح دهد.

فریز جنین برای چه افرادی کاربرد دارد؟

یک گروه، افرادی هستند که به خاطر نازایی با روش آی وی اف بارداری می شوند. برای این ها چون تعداد جنین های تشکیل شده بیشتر از حد مورد نیاز برای یک بارداری است، می توانیم باقی جنین های تشکیل شده را فریز کنیم تا در سال های بعد، آن زوج بتوانند مجدد بچه دار شوند. گروه دیگر افرادی هستند که می توانند بچه دار شوند اما به خاطر مشکلات معیشتی، تحصیلی و... می خواهند این امر را به تأخیر بیندازند.

هزینه فریز جنین چقدر است؟

در مراکز خصوصی بین ۱۰ تا ۱۲ میلیون، از متقاضیان دریافت می شود که بابت تخمک کشی و لقاح آزمایشگاهی و... هزینه می شود. با هزینه های سونوگرافی و غربالگری و... حداکثر حدود ۱۵ میلیون تومان می شود؛ البته بیمه ها هم پوشش های بسیار خوبی در پرداخت و تأمین این هزینه ها دارند. بعد از آن، هر شش ماه، تعرفه تعیین شده ای را بابت نگهداری از جنین فریز شده پرداخت می کنند.

تا چند سال امکان نگهداری جنین های فریز شده وجود دارد؟

به طور متوسط تا ۱۰ سال را حفظ می کنیم؛ البته مواردی بوده که جنینی بیشتر از ۱۰ سال فریز بوده و لانه گزینی و تولد موفقی داشته است. اما به طور کلی هرچه فاصله بین فریز کردن جنین و لانه گزینی آن در رحم کمتر باشد، بهتر است.

آیا فریز جنین، تأثیری بر افزایش ناهنجاری ها و بیماری های مادرزادی می گذارد؟

تحقیقات نشان داده است که میزان بروز ناهنجاری در نوزادانی که به کمک روش های باروری متولد می شوند، تفاوت معناداری با نوزادانی که به شکل عادی نطفه شان تشکیل شده است، ندارد، در عین حال یکی از قوانین قطعی پزشکی، این است که زوج هایی که با استفاده از جنین فریز شده باردار شده اند، باید مراقبت های غربالگری و سونوگرافی ها را با دقت بیشتری انجام دهند و پیگیر باشند.

بهترین زمان اقدام برای فریز جنین، کی است؟

سن ایده آل مادر از نظر ما، بین ۳۰ تا ۳۵ سال است اما

بچه دار شدن با جنین اهدایی

زینب، بانوی دیگری است که از تجربه بارداری اش به روش نوین می گوید. او سی و یک ساله است و از طریق یک جنین اهدایی توانسته است باردار شود. همسرش با هیچ روشی، قادر به بچه دار شدن نبوده است و تنها روشی که می توانسته این آرزوی آن ها را برآورده کند، اهدای جنین بوده است.

او در این سال ها، استرس و فشارهای روحی زیادی را پشت سر گذاشته است. گذر هر روز و هر سال، او را نگران تر می کرده است که دارد زمان فرزندآوری را از دست می دهد. وقتی می شود به جای گذاری جنین های فریز شده می تواند باردار شود، همراه همسرش درخواست می دهند. حالا بعد از مدت ها کسی پیدا شده است که جنین فریز شده اش را اهدا کرده است و آن جنین دارد در وجود زینب خانم رشد می کند.

می گوید: چون همسرم سید بود، دوست داشتم جنین فردی را به ما بدهند که سید باشد؛ به همین دلیل مدتی طول کشید. اکنون این قدر خوشحالم که بی صبرانه منتظرم این بچه به دنیا بیاید. او تصمیم گرفته است بعد از تولد این فرزند، جنین های فریز شده بعدی را هم در رحمش بگذارد تا به قول خودش، دورش شلوغ شود و خانه اش پر از سروصدا و جنب و جوش بچه باشد.